

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1.-3/15/1650

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni vaneminspektor Sirje Biin
Otsuse tegemise aeg ja koht	02.11.2015Tallinn
Vaide esitamise aeg	11.09.2015
Teabevaldaja	Tallinna Linnavaraamet aadress: Vabaduse väljak 10 10146, Tallinn e-posti aadress: linnavaraamet@tallinnlv.ee
Vaide esitaja	AS Ekspress Meedia aadress Narva mnt 13, 10151 Tallinn e-posti aadress: menetlus@egrupp.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lõigete 1 - 3 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) jätta vaie rahuldamata;**
- 2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Eesti Ekspressi ajakirjanik Tarmo Vahter esitas 01.09.2015 Tallinna Linnavalitsusele teabenõude.
2. Tallinna Linnavaraamet vastas teabenõudele 08.09.2015, jättes nõutud dokumendid väljastamata.
3. Andmekaitse Inspeksioonis registreeriti 14.09.2015 AS Ekspress Meedia vaie Tallinna Linnavalitsuse tegevuse peale teabenõude täitmisel.
4. Inspeksioon tegi asjaolude selgitamiseks Tallinna Linnavaraametile 23.09.2015 järelepärimise, milles palus selgitada iga teabenõudes küsitud dokumendi osas eraldi, miks seda teabenõudjale ei väljastatud, millised on juurdepääsupiirangud, millisele osale dokumendist see laieneb ning kuidas riivab dokumendis kajastatu isikute eraelu puutumatus juhul, kui piirangu aluseks on AvTS § 35 lg 1 p 12.

5. Tallinna Linnavaaramet vastas inspektsioonile 07.10.2015 ja täiendavalt 28.10.2015, mil teatas, et on 26.10.2015 teabenõude täitnud.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide sisu ja põhjendused

Eesti Ekspressi ajakirjanik Tarmo Vahter esitas seoses tööülesannete täitmisega 01.09.2015 Tallinna Linnavalitsusele teabenõude (edaspidi nimetatud Teabenõue), sooviga tutvuda järgmiste dokumentidega:

1. Tallinna Linnavalitsuse 26.08.2015 korraldus nr. 1224 ja selle juurde kuuluv seletuskiri;
2. Tallinna Linnavalitsuse 26.08.2015 korraldus nr. 1223 ja selle juurde kuuluv seletuskiri;
3. Tallinna Linnavalitsuse 19.08.2015 korraldus nr. 1180 ja selle juurde kuuluv seletuskiri;
4. Tallinna Linnavalitsuse 19.08.2015 korraldus nr. 1179 ja selle juurde kuuluv seletuskiri;
5. Tallinna Linnavalitsuse 19.08.2015 korraldus nr. 1178 ja selle juurde kuuluv seletuskiri;
6. Tallinna Linnavalitsuse 5.08.2015 korraldus nr. 1131 ja selle juurde kuuluv seletuskiri.

Tallinna Linnavaaramet vastas Teabenõudele 08.09.2015, keeldudes kõnealuste korralduste väljastamisest. Vastuses põhjendati keeldumist:

- 1) *antud dokumentide puhul on tegemist omandireformi objektideks olevate õigusvastaselt võõrandatud varade eest õigustatud subjektidele või nende õigusjärglastele kompensatsiooni määramiseks vastu võetud korraldustega, mis Avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 12 kohaselt on juurdepääsu piiranguga.*

Täiendavalt selgitati:

- 2) *tulenevalt Vabariigi Valitsuse 13. Juuli 1993 määrusega nr 216 kinnitatud "Õigusvastaselt võõrandatud vara eest kompensatsiooni määramise korra" punktidest 36¹ ja 36² on Tallinna Linnavalitsus nimetatud korraldused esitanud Harju maavanemale järelevalvemenetluse läbiviimiseks kooskõlas Omandireformi aluste seaduse §-ga 17 lg 9 ja 10. Maavanema järelevalvemenetlus viiakse läbi korralduse andmise päevast arvates 90 päeva jooksul. Alles seejärel, peale korralduse õiguspärasuse tuvastamist maavanema poolt, tehakse korraldus komepnatsiooni määramise kohta teatavaks õigustatud subjektidele.*

Leiame, et ajakirjandusel on oma ülesannete täitmiseks vajalik ligipääsu saamine teatud materjalidele, millel võib olla seos üldhuvitavate teemadega. AvTS § 35 lg 1 p 12 kohaselt tunnistatakse asutusesiseseks teabeks teave, mis sisaldab isikuandmeid, kui sellisele teabele juurdepääsu võimaldamine kahjustaks oluliselt andmesubjekti eraelu puutumatus.

Antud korraldustega määrati kompensatsiooni õigusvastaselt võõrandatud kinnisvara eest, millest vähemalt ühel puhul tegi linn ise varasemal perioodil müügitehingu. Ajakirjaniku huvi objektiks ei ole isikuandmed, vaid üksnes kinnisvaraga tehtud tehingute ja selle suhtes langetatud otsuste ning tehtud tehingute majanduslik taust.

Tallinna Linnavaarameti selgitus, et korralduste üle teostab järelevalvemenetlust maavanem, ei tähenda, et avalikkusel poleks õigustatud huvi nende vastu. Tegemist on jõustunud korraldustega ja ajakirjanduse huvi dokumentidega tutvuda on siinkohal õigustatud. Korraldustega tutvumist ei saa keelata põhjendusega, et nende üle teostatakse veel järelevalvet või et korraldusi pole tutvustatud õigustatud subjektile. Seadus ei näe ette võimalust sellistel asjaoludel juurdepääsu piirangut kehtestada ja ei esine ka asjaolusid, mis võimaldaksid juurdepääsu piirata tulenevalt andmesubjekti eraelu puutumatuselise rikkumise ohust.

Taotlus

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes Avaliku teabe seaduse §-st 46 palun:

1. *algatada järelevalvemenetlus;*
2. *selgitada, kas Tallinna Linnavaarameti teabenõude täitmisest keeldumine on seaduskohane;*
3. *selgitada, kas teabele on kehtestatud juurdepääsupiirang seaduses sätestatud korras;*
4. *teha ettekirjutus teabenõude viivitamatuks täitmiseks.*

Kinnitan, et vaieldavas asjas ei ole jõustunud kohtuotsust ega toimu kohtumenetlust.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED

Vastuseks Andmekaitse Inspektsiooni järelepärimisele selgitab linnavaraamet järgmist:

1. Tallinna Linnavaraamet keeldus eelnimetatud korraldusi AS-le Ekspress Meedia väljastamast seetõttu, et teabenõude esitamise ajal olid need korraldused maavanema järelevalvemenetluses.

Oma 08.09.2015 vastuses selgitas Tallinna Linnavaraamet, et kõnealuste dokumentide puhul on tegemist omandireformi objektideks olevate õigusvastaselt võõrandatud varade eest õigustatud subjektidele või nende õigusjärglastele kompensatsiooni määramiseks vastu võetud korraldustega, mille linnavalitsus oli esitanud Harju maavanemale järelevalvemenetluse läbiviimiseks (lisa 1).

Vabariigi Valitsuse 13.07.1993 määrusega nr 216 kinnitatud „[Õigusvastaselt võõrandatud vara eest kompensatsiooni määramise korra](#)“ (edaspidi kord) punkt 34 sätestab, et kohaliku omavalitsuse täitevorgani korraldus kompensatsiooni määramise kohta koos õigusvastaselt võõrandatud vara toimikuga saadetakse maavanemale kontrollimiseks ja järelevalve teostamiseks kümne päeva jooksul otsuse tegemise päevast arvates. Korra punkti 36¹ kohaselt teostab maavanem järelevalvemenetluse kooskõlas [Eesti Vabariigi omandireformi aluste seaduse](#) (edaspidi ORAS) paragrahvi 17 lõigetega 9 ja 10, arvates kompensatsiooni määramise korralduse andmise päevast 90 päeva jooksul. ORAS § 17 lg 9 kohaselt teostab järelevalvet vara tagastamise ja kompenseerimise üle Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras maavanem, kellel on õigus rakendada Vabariigi Valitsuse seaduses sätestatud abinõusid ORAS § 17 lõikes 10 sätestatud erisusega. [Avaliku teabe seaduse](#) (edaspidi AvTS) § 35 lg 1 p 2 kohaselt on riikliku järelevalve menetluses kogutud teabele juurdepääs piiratud kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni.

Käesolevaks ajaks on maavanema järelevalvemenetlus lõppenud ning linnavaraamet on Korra punkti 36² kohaselt korralduste adressaatidele teatavaks tegemiseks saatnud need adressaatidele posti teel. Linnavaraamet väljastab AS-le Ekspress Meedia kõnealused korraldused pärast seda, kui need on [haldusmenetluse seaduse](#) § 61 lg 1 kohaselt kehtima hakanud. Seejuures võimaldab linnavaraamet AS-le Ekspress Meedia juurdepääsu korraldustes sisalduvale teabele vaid selles osas, mida juurdepääsupiirang ei puuduta.

2. Kõnealustele korraldustele on kehtestatud juurdepääsupiirangud avaliku teabe seaduse § 35 lg 1 p 12 alusel, kuna korraldused ja seletuskirjad sisaldavad õigustatud isikute ja nende pereliikmete eraelulisi andmeid, mille avalikustamine võib oluliselt kahjustada isikute eraelu puutumatust.

2.1 Tallinna Linnavalitsuse 26.08.2015 korralduse nr 1224-k osas laieneb juurdepääsupiirang korralduse preambulis viidatud kohtuvaidlust puudutavale teabele, korralduse punktis 3 toodud isiku sünniajale, elukohaandmetele ja seletuskirjas sisalduvale eraelulisi asjaolusid kirjeldavale teabele (sh isikute sündi, surma, põlvnemist, notariaaldokumentide sisu ja kohtuvaidlusi puudutavale teabele).

2.2 Tallinna Linnavalitsuse 26.08.2015 korralduse nr 1223-k osas laieneb juurdepääsupiirang korralduse preambulis viidatud kohtuvaidlust puudutavale teabele, korralduse punktides 1 ja 3 toodud isikute sünniajale ja isikukoodile ning elukohaandmetele, seletuskirjas sisalduvale eraelulisi asjaolusid kirjeldavale teabele (sh isikute sündi, surma, põlvnemist, notariaaldokumentide sisu ja kohtuvaidlusi puudutavale teabele).

2.3 Tallinna Linnavalitsuse 19.08.2015 korralduse nr 1180-k osas laieneb juurdepääsupiirang korralduse punktis 3 toodud isikute isikukoodidele ja elukohaandmetele, seletuskirjas sisalduvale eraelulisi asjaolusid kirjeldavale teabele (sh notariaaldokumentide sisu puudutavale teabele).

2.4 Tallinna Linnavalitsuse 19.08.2015 korralduse nr 1179-k osas laieneb juurdepääsupiirang korralduse punktis 3 toodud isiku isikukoodile ning elukohaandmetele, korralduse lisa ja seletuskirjas sisalduvale eraelulisi asjaolusid kirjeldavale teabele (sh notariaaldokumentide sisu puudutavale teabele).

2.5. Tallinna Linnavalitsuse 19.08.2015 korralduse nr 1178-k osas laieneb juurdepääsupiirang korralduse punktis 2 toodud isiku isikukoodile ning elukohaandmetele, korralduse lisas ja seletuskirjas sisalduvale eraelulisi asjaolusid kirjeldavale teabele (sh notariaaldokumentide sisu puudutavale teabele).

2.6 Tallinna Linnavalitsuse 05.08.2015 korralduse nr 1131-k osas laieneb juurdepääsupiirang korralduse punktis 3 toodud isiku isikukoodile ja elukohaandmetele, seletuskirjas sisalduvale eraelulisi asjaolusid kirjeldavale teabele (sh isikute põlvnemist ja notariaaldokumentide sisu kirjeldavale teabele).

3. AvTS § 4 lg 3 kohaselt peab teabele juurdepääsu võimaldamisel olema tagatud isiku eraelu puutumatus.

Kõne all olevad korraldused ja seletuskiriad sisaldavad isikuandmeid, mis puudutavad isikute põlvnemist, sündi ja surma, perekonnaseisu, laste olemasolu ims eraelulisi andmeid. Juurdepääs eeltoodud isikuandmetele on piiratud muu hulgas perekonnaseisutoimingute seaduse § 15 lg 1. mis näeb ette, et perekonnaseisuandmete väljastamine kolmandale isikule on lubatud üksnes õigustatud huvi korral.

Samuti on korralduste seletuskiriades kajastatud isikute suhtes koostatud notariaaldokumentide sisu ja toodud viited kohtuvaidlustele. Arvestades asjaolu, et notariaaldokumentides sisalduv teave on kaitstud juurdepääsupiiranguga tõestamisseaduse §-st 52 tulenevalt, ei saa kahtlust olla selles, et selle avalikustamine ajakirjandusele ilma isikute nõusolekuta riivab nende isikute eraelu puutumatus. Kuna isikuandmed on kaitstud ka kohtumenetluses ja kohtulahendi avalikustamisel (tsiviilkohtumenetluse seadustik § 59 ja § 462, halduskohtumenetluse seaduse § 89 ja § 75), ning kohtulahendites kirjeldatud eraeluliste asjaolude avalikustamiseks on vajalik isiku nõusolek, on juurdepääsupiirang seatud ka korraldustes sisalduvale isikute kohtuvaidlusi puudutavale teabele.

Lisaks eelnevale juhib linnavaraamet tähelepanu asjaolule, et isikuandmete avalikustamine isiku nõusolekuta eeldab ülekaaluka avaliku huvi olemasolu isegi sel juhul, kui AvTS ei näe sõnaselgelt ette alust juurdepääsupiirangu seadmiseks.

Riigikohtu halduskollegium on rõhutanud, et ka nendel juhtudel, kui isikuandmetele juurdepääs ei ole kaitstud AvTS-st tulenevate juurdepääsupiirangutega, ei tähenda see iseendast piiramatut võimalust töödelda selliseid isikuandmeid. Riigikohus on leidnud, et ka sellisel juhul on avaliku teabe hulka kuuluvate isikuandmete kasutamine kolmanda isiku poolt õigustatud selleks piisava õigusliku huvi olemasolul ning sellise informatsiooni töötlemisel ei tohi alusetult kahjustada teiste isikute õiguslikult kaitstavat privaatsust (RHKo 23.10.2003 otsus nr [3-3-1-57-03](#)).

Isikuandmete kaitse seaduse § 11 lg 2 kohaselt võib isikuandmeid ilma andmesubjekti nõusolekuta ajakirjanduslikul eesmärgil töödelda ja avalikustada meedias, kui selleks on ülekaalukas avalik huvi ning see on kooskõlas ajakirjanduseetika põhimõtetega. Andmete avalikustamine ei tohi ülemääraselt kahjustada andmesubjekti õigusi.

AS Ekspress Meedia esitatud 08.09.2015 teabenõudest ei nähtu, milles seisneb avalik huvi isikuandmeid sisaldava teabe saamiseks, samuti pole AS Ekspress Meedia selgitanud, kas ja millisel põhjusel on avalik huvi antud juhul kaalukam andmesubjektide õigusest eraelu puutumatussele.

4. Eeltoodust tulenevalt ja lähtudes AvTS § 38 lg-st 2 tagab linnavaraamet juurdepääsu üksnes sellele osale korraldustes sisalduvast teabest, mille kohta käesoleva vastuse punktis 2.2. kirjeldatud juurdepääsupiirangud ei kehti.

Vaidele on lisatud 01.09.2015 Tallinna Linnavalitsusele esitatud teabenõue ja Tallinna Linnavaraameti 08.09.2015 vastus teabenõudele.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

1. AvTS § 3 lg 1 sätestab, et avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. Seega saab teabenõude korras küsida

koopiaid ja väljavõtteid olemasolevatest dokumentidest.

2. AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 kohaselt on teabevaldajaks riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus. Tallinna Linnavaramet on seega teabevaldajaks AvTS-i mõttes.

3. AvTS § 9 lõike 2 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele teabenõudjal on juurdepääsuõigus.

4. AvTS §-s 35 on sätestatud alused, mil teabe peab või saab tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks.

5. AvTS §-s 20 on loetelu, millal loetakse teabenõue täidetuks. Sealhulgas loetakse teabenõue täidetuks, kui teave on teabenõudjale edastatud seaduses sätestatud viisil.

6. Inspektsiooni pädevuses on AvTS § 45 lõike 1 kohaselt teabevaldajate üle riikliku ja haldusjärelevalve teostamine teabenõuete täitmise üle. Sama paragrahvi lõige 3 sätestab need asjaolud, mida inspektsioonil on võimalik kontrollida vaidemenetluse raames, sh kas teabenõue on registreeritud seadusega ettenähtud korras, täidetud seadusega ettenähtud korras, tähtajal ja viisil.

7. Käesoleval juhul soovis teabenõudja Tallinna Linnavalitsuse korraldusi ja nende juurde kuuluvaid seletuskirju, mida teabevaldaja ei väljastanud seetõttu, et nende suhtes toimus omandireformi aluste seadusest tulenev järelevalve. Tulenevalt AvTS § 35 lg 1 punktist 2 peab teabevaldaja järelevalve menetluse käigus kogutud teabe kuni selle kohta tehtud otsuse jõustumiseni tunnistama asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks. Pärast järelevalve lõppemist on need teabenõudjale väljastatud.

8. Tuginedes eeltoodule ja arvestades seda, et käesolevaks ajaks on teabenõue täidetud, jätab inspektsioon vaide rahuldamata.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sirje Biin

vaneminspektor

peadirektori volitusel